

YTTRANDE

Datum
2020-04-16

Dnr
2186-19-4.5.1
Aktbilaga
45

Svea hovrätt
Avdelning 2
svea.hovratt@dom.se

SVEA HOVRÄTT 020111
INKOM: 2020-04-16
MÅLNR: FT 11253-19
AKTBIL: 9

Mål nr FT 11253-19; Lars Erik Larsson ./.. staten genom Justitiekanslern angående ränta m.m.

Med anledning av hovrättens föreläggande den 1 april 2020 yttrar sig staten enligt följande.

INSTÄLLNING

Staten motsätter sig att tingsrättens dom ändras.

För det fall hovrätten skulle finna att Lars Erik Larsson enligt förstahandsgrunden har rätt till ränta med en analog tillämpning av 3 och 6 §§ räntelagen vitsordas det yrkade beloppet om 8 640 kr som skäligt. I övrigt kan inte något kapitalbelopp vitsordas.

För det fall hovrätten skulle finna att skadestånd enligt andrahandsgrunden ska utgå med ett högre belopp än vad tingsrätten funnit vitsordas yrkandet om ränta på skadeståndsbeloppet.

GRUNDER FÖR STATENS INSTÄLLNING

Staten åberopar samma grunder som i tingsrätten.

UTVECKLING AV GRUNDERNA

Tingsrätten har i sin dom redogjort för bakgrunden i målet och statens talan på ett korrekt sätt. Staten hänvisar därför till tingsrättens dom och till sitt svaromål i tingsrätten. Detta yttrande kan därmed begränsas till att kort bemöta grunderna för Lars Erik Larssons överklagande och vissa delar i tingsrättens domskäl.

Analog tillämpning av räntelagen

Rättsläget gällande en analog tillämpning av räntelagen är klart. Avgörande för om räntelagen kan tillämpas är den aktuella fordringens karaktär, dvs. i vad mån den kan jämföras med en förmögenhetsrättslig fordran (se NJA 2016 s. 1035 p. 8). I detta fall har det mellan Lars Erik Larsson och Kronofogdemyndigheten varit fråga om ett helt och hållet offentlighetsrättsligt förhållande utan några avtalsrättsliga inslag. Utbetalningen av de medel som influtit i utsköningsmålet har utgjort ett led i den myndighetsutövning som

skett i samband med verkställigheten av Södertörns tingsrätts dom (tingsrättens aktbil. 2). Att räntelagen inte kan tillämpas analogt i det här fallet framgår således tydligt redan av de allmänna uttalandena i NJA 2016 s. 1035.

Till detta kommer att Högsta domstolen i mål nr Ö 5879-18 har uttalat sig specifikt gällande Kronofogdemyndighetens befattning med medel som inflyter i mål om utmätning och en borgenärs rätt till ränta på influtna medel. Uttalandena är direkt tillämpliga på den nu aktuella situationen. Enligt avgörandet har Kronofogdemyndigheten inte några avtalsrättsliga förpliktelser gentemot parterna i ett utmätningsärende och en sakägare har inte rätt till ränta utöver vad som följer av regleringen i 13 kap. 1 § utsökningsförordningen och 13 kap. 2 § utsökningsbalken (se p. 8–11). Som tingsrätten konstaterat föreligger därmed ingen rätt till dröjsmålsränta.

I överklagandet argumenterar Lars Erik Larsson – som staten uppfattar det – för att bristerna vid Kronofogdemyndighetens myndighetsutövning inneburit att den offentligrättsliga karaktären på fordran har upphört och att Lars Erik Larssons fordran på de influtna medlen i utsökningsmålet därför fått karaktären av en förmögenhetsrättslig fordran mot myndigheten (se p. 3.2.4–3.2.7 och 3.3.4 i överklagandet). Resonemanget är svårt att förstå. Det är ostridigt att Kronofogdemyndighetens dröjsmål med redovisning av de medel som influtit i utsökningsmålet har utgjort fel eller försummelse vid myndighetsutövning. Rättsföljden av detta är att staten har ådragit sig skadeståndsansvar för eventuell skada som Lars Erik Larsson har orsakats genom den felaktiga handläggningen (jfr mål nr Ö 5879-18 p. 12). Däremot medför brister vid myndighetsutövningen naturligtvis inte att det offentligrättsliga förhållandet upphör och övergår till ett förmögenhetsrättsligt sådant.

Skadestånd

Under den inledande skriftväxlingen i tingsrätten förekom viss diskussion om uppskattning av skada med stöd av 35 kap. 5 § rättegångsbalken respektive schabloniserad ersättning (med hänvisning till att Justitiekanslern inom ramen för statens frivilliga skadereglering i vissa liknande fall tidigare har beslutat om ersättning motsvarande reporäntan). Det finns därför skäl att framhålla att Lars Erik Larssons skadeståndsyrkande enbart avser ersättning för faktisk skada som han orsakats genom att han inte kunnat investera de aktuella medlen i fonden SKAGEN Global. Detta förtydligades vid huvudförhandlingen och framgår också av Lars Erik Larssons överklagande. Staten delar tingsrättens slutsats att den utredning som Lars Erik Larsson har åberopat inte är tillräcklig för att det ska anses bevisat att han skulle ha investerat medlen i fonden SKAGEN Global (se s. 9 sista stycket i tingsrättens dom). Denna slutsats borde enligt staten ha medfört att skadeståndsyrkandet ogillades.

Tingsrätten har i stället beräknat skadan med ledning av kursutvecklingen för vissa andra fonder som Lars Erik Larsson har investerat i. Såvitt statens ombud kan dra sig till minnes har de fonderna, eller kursutvecklingen för

dessa, överhuvudtaget inte berörts vare sig under förberedelsen eller huvudförhandlingen (annat än att det från statens sida påpekats att den skriftliga bevisningen tycktes utvisa att Lars Erik Larssons faktiska investeringar huvudsakligen avsett andra fonder än den som han grundat sin skadeståndsberäkning på).

Vidare förklarade Lars Erik Larssons ombud vid huvudförhandlingen tydligt att skadeståndsyrkandet endast avsåg avkastning som Lars Erik Larsson faktiskt förlorat genom att han inte kunnat investera i fonden SKAGEN Global. I det sammanhanget förklarades också uttryckligt från kärandesidan att det inte var aktuellt att tillämpa 35 kap. 5 § rättegångsbalken (jfr vad som ursprungligen anförts i stämningsansökan p. 10.8).

Utifrån hur Lars Erik Larsson har utformat sin talan har det därmed inte funnits förutsättningar att bifalla skadeståndsyrkandet såvida han inte bevisat att de aktuella medlen skulle ha investerats i fonden SKAGEN Global. Staten har emellertid inte överklagat tingsrättens dom. Frågan som hovrätten har att ta ställning till är således om Lars Erik Larsson har bevisat att han, om medlen hade utbetalats i rätt tid, omgående skulle ha investerat dem i fonden SKAGEN Global och därigenom erhållit en avkastning som överstiger det skadeståndsbelopp som tingsrätten har dömt ut.

När det gäller Lars Erik Larssons egna uppgifter menar staten att uppgifter från en skadelidande om hur denne skulle ha agerat, om den skadegörande handlingen inte ägt rum, generellt måste värderas med stor försiktighet. I en situation som den aktuella måste beaktas att uppgifterna lämnats efter att den skadelidande fått facit för hur olika värdepapperskurser har utvecklats. Bevisvärdet av sådana uppgifter måste därför bli mycket lågt. Den skriftliga utredningen är inte heller tillräcklig för att det – oavsett om ett lägre beviskrav skulle tillämpas – ska anses bevisat att medlen omgående skulle ha investerats i fonden SKAGEN Global, om utbetalning hade skett i rätt tid. Som tingsrätten konstaterat hade Lars Erik Larsson inte börjat investera i den fonden vid tidpunkten då medlen rätteligen borde ha betalats ut till honom. Även senare investeringar har till stor del gjorts i en annan fond.

BEVISNING

Staten åberopar inte någon bevisning.

MÅLETS HANDLÄGGNING I HOVRÄTTEN

Målet avser dels en väl avgränsad rättsfråga (förstahandsgrunden), dels en lika väl avgränsad bevisfråga (andrahandsgrunden). Statens uppfattning är att målet med fördel kan avgöras utan huvudförhandling i hovrätten.

På Justitiekanslerns vägnar

